

KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO PIRNIČE PRAZNUJE 85 LETNICO

Spoštovani gospod Jože Osterman - predsednik Zveze kulturnih društev Slovenije, spoštovana gospa Darinka Verovšek - podžupanja Občine Medvode, spoštovane gospe in gospodje, dragi gostje in prijatelji našega društva.

Dovolite, da kot predsednica Kulturno umetniškega društva Pirniče ob visokem jubileju, ki ga obeležujemo nocoj, spregovorim nekaj besed o našem društvu.

Korenine Kulturno umetniškega Pirniče segajo v leto 1932, ko je bila 4. januarja izdana odločba Dravske banovine, da je Pirničanom ugodeno njihovi prošnji iz avgusta 1931, da v Pirničah ustanovijo kulturno društvo.

Leta 1936 se je z novim odlokom Dravske banovine kulturna dejavnost razširila tudi na vasi Spodnje Pirniče, Vikrče, Zavrh in Verje, društvo pa si je nadelo ime Prosvetno društvo Aljaž. Osnovno dejavnost je društvo usmerilo v knjižnično dejavnost, v glasbeno-instrumentalno dejavnost s tamburaši in gledališko dejavnost. Aktivnosti društva so se odvijale v prostorih tedanje osnovne šole v Pirničah vse do začetka druge svetovne vojne, nato so se takoj po koncu vojne nadaljevale. Takrat je bila večina prireditev zaradi pomanjkanja prostora zunaj, na dvorišču šole. Leta 1948 je bilo društvo pobudnik za začetek gradnje novega kulturnega doma; zanimiv podatek je, da so prvi denar za dom na hranilnico položili prav kulturniki, in sicer inkaso otroških in odraslih predstav. Dom je bil zgrajen leta 1953. Poimenovali so ga Zadružni dom, kot je bila v tistem času navada. Kulturna dejavnost se je tako lahko preselila na pravi oder, čeprav zadružni dom ni bil dokončan, kar ni še niti danes. Nima garderob, prostorov za administracijo in arhiviranje, ima pa po zaslugi članov društva eno najlepših dvoran v Sloveniji. V njem ima društvo prostore še danes.

Skozi vsa desetletja delovanja ostaja posebnost Kulturno umetniškega društva Pirniče, da v njem delujejo ljubiteljski kulturni ustvarjalci, katerih delo je prostovoljno, usmerjajo pa jih tudi poklicni režiserji in člani strokovnih ekip. V društvu se lahko pohvalimo s tem, da so nekateri danes poklicni igralci in režiserji začeli svojo umetniško pot prav na deskah pirniškega odra, mnogi od naših bivših in še aktivnih članov pa delujejo tudi na drugih področjih tako profesionalne kot ljubiteljske kulturne dejavnosti.

Osnovna nosilka kulturne dejavnosti v Pirničah po letu 1945 je gledališka dejavnost, ki krajane in občane povezuje v skupno ustvarjanje, v hotenju narediti kaj dobrega zase in ponuditi občinstvu čim boljše uprizoritve. Kulturno umetniško društvo Pirniče je društvo, ki ima načrt, koncept, željo po napredovanju in spoznavanju in ne zgolj željo po »nastopanju«. To velja za vse sekcije v društvu.

Najbolj odmevno je bilo delovanje Kulturno umetniškega društva Pirniče prav gotovo od 70-tih do 90-tih let preteklega stoletja, ko je bilo naše gledališče eno najbolj prepoznavnih v takratnem slovenskem in jugoslovanskem ljubiteljskem gledališkem prostoru. Bili smo gostje največjih gledaliških festivalov tudi v tedanjem evropskem in jugoslovanskem prostoru gledališkega ljubiteljstva, med drugim Festivala dramskih amaterov Jugoslavije, BRAMSA Beograd in Večerov bratstva Prizren, Festivala otroka v Bosni, Festivala eksperimentalnih

odrov v Pančevu, vsebinsko pa smo sodelovali s takrat pobrateno občino Kavadarci,. Znotraj naših meja pa se lahko pohvalimo tudi z uvrstitvijo naše predstave na Festival malih odrov v Novi Gorici, v spremljevalni program Boršnikovega srečanja v Mariboru in na zaključna srečanja gledaliških in lutkovnih skupin Slovenije, danes imenovana Linhartova srečanja.

V Kulturno umetniškem društvu Pirniče smo v letu 1981, torej že pred 36 leti, začeli voditi ljubiteljski gledališki abonma za odrasle. Ideja je nastala iz želje pokazati našemu domačemu občinstvu tudi najkvalitetnejše ljubiteljske predstave iz drugih krajev Slovenije in zamejstva. Čeprav je trajalo še kar nekaj let, nam je vendarle uspelo, da so se drugi ljubiteljski gledališniki po Sloveniji opogumili, sledili našemu zgledu ter tudi sami začeli vpeljevati **ljubiteljski** gledališki abonma; to je pripeljalo do raznolikosti repertoarja in gledališke ponudbe tako pri nas kot drugje.

Potrebe mnogoštevilne otroške sekcije KUD Pirniče in videnja, da je v občini Medvode vse premalo ustvarjalnih ponudb za otroke, smo se pred 15 leti odločili tudi za uvedbo otroškega gledališko-lutkovnega abonmaja.

V Kulturno umetniškem društvu Pirniče ves čas svojega delovanja polagamo veliko pozornost na ostale inovativne kulturne dejavnosti in tako smo vpeljali v naše kraje tudi vrhunske komorne glasbene večere Jesenske serenade, ki jih zdaj uspešno vodi Zavod Sotočje, organizirali pa smo tudi mednarodni gledališki festival Ostrovrharjevo srečanje, Mednarodni lutkovni festival Lutkovni pristan in Glumaške večere. Vsi ti festivali so bili z letom 2008 iz nam neznanih razlogov ukinjeni.

Gledališko dejavnost je društvo usmerilo tudi v raziskavo zunanjih prostorov za ugledališčenje v naravi, s tem pa poleg gledališke ustvarjalnosti ponudilo širšemu krogu občinstva spoznavanje naravne in kulturne dediščine naše okolice. Verjetno se bo marsikdo spomnil naših uprizoritev v gledališču v naravi: Divji lovec v Šmarni gori, Ljubljeni Celimare v atriju gradu Goričane, Robinzoni in dekleti pri toplem vrelcu v Straži, Svoje glavček pri Aljaževi rojstni hiši v Zavrhu in drugih, celo uprizoritev »cestnega gledališča« na cesti pred gasilskim domom v Pirničah.

Danes delujemo v naslednjih ustvarjalnih enotah:

- Gledališke sekcije
  - o Gledališče OTH,
  - o Uteha – komorno gledališče
  - o Oder mladih
  - o Ljudski oder
- Lutkovni sekciji
  - o Lutkovni oder
  - o Mini lutkovni oder
- Multimedijska sekcija
- Likovna sekcija
- Glasbena sekcija
- Foto sekcija
- Filmska sekcija
- Literarna sekcija
- Sekcija za uporabno umetnost

Pirniškim ljubiteljskim kulturnim ustvarjalcem ustvarjanje pomeni predvsem kakovostno preživljanje prostega časa, vzpostavljanje in ohranjanje prijateljskih vezi tako med igralci kot glasbeniki, likovniki, literati in drugimi sodelavci, ki se trudijo, da bi izboljšali našo kulturo bivanja.

Želimo si, da bi kultura v Pirničah ostala način življenja, ljubiteljstvo pa žlahtno izročilo kulturnih vrednot in gibal v ustvarjanju celovitosti nacionalne kulture. Saj v Pirničah razumemo ljubiteljstvo kot integralni del ne samo življenja posameznikov, generacij, družbe, temveč je za nas kultura tudi pogoj za vsebino našega življenja, za rast sleherne samobitnosti in za širino kulturnih odnosov.

Anica Horvat, predsednica KUD Pirniče

V Zg. Pirničah, 4.3.2017